

Západočeská univerzita v Plzni

Ústav umění a designu

Bakalářská práce

KRESEBNÝ CYKLUS NA FILOZOFICKÉ TÉMA

Aliaksandr Nazaranka

Plzeň 2013

Západočeská univerzita v Plzni

Ústav umění a designu

Oddělení výtvarného umění

Studijní program Výtvarná umění

Studijní obor Mediální a didaktická ilustrace

Bakalářská práce

KRESEBNÝ CYKLUS NA FILOZOFICKÉ TÉMA

Aliaksandr Nazaranka

Vedoucí práce: Doc. akad. mal. Mikoláš Axmann
Oddělení výtvarného umění
Ústav umění a designu Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2013

Prohlašuji, že jsem práci zpracoval(a) samostatně a použil(a) jen
uvedených pramenů a literatury.

Plzeň, duben 2013

.....

OBSAH

1 MÉ DOSAVADNÍ DÍLO V KONTEXTU SPECIALIZACE.....	1
2 TÉMA A DŮVOD JEHO VOLBY.....	2
3 CÍL PRÁCE.....	3
4 PROCES PŘÍPRAVY.....	4
5 PROCES TVORBY.....	5
6 TECHNOLOGICKÁ SPECIFIKA.....	8
7 POPIS DÍLA.....	9
8 PŘÍNOS PRÁCE PRO DANÝ OBOR.....	10
9 SILNÉ STRÁNKY.....	12
10 SLABÉ STRÁNKY.....	13
11 SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....	14
A) Knižní a periodická literatura.....	14
B) Internetové zdroje.....	14
12 RESUMÉ	
13 SEZNAM PŘÍLOH	

1. MÉ DÍLO V KONTEXTU SPECIALIZACE

Tématem mé bakalářské práce je kresebný cyklus na filozofické téma. Zejména přemýšlení o lidských osudech, jejich strukturách a možnosti nebo nemohoucnosti něco změnit. Mé dílo obsahuje 10 kreseb a 10 digitálních tisku. Kresby jsou vytvořené pomocí tlusté a tenké grafitové tužky. Digitální tisky jsou vyfocené reliéfy vytvořené různými předměty na mouce. Například lžíce, jehla a pod. Formát kreseb je 700x1000 mm. Formát tisku je stejný 707x1000 mm.

Kresby jsou abstraktní, stejně jako reliéfy v digitálním tisku, které jsou doprovodem kreseb, ale není jejich přesnou podobou.

Reliéfy pokračují ve své metamorfóze a jsou dalším krokem mého díla. Ukazují na plynutí lidského života a jeho proměně.

2.TÉMA A DŮVOD JEHO VOLBY

Zvolil jsem si vlastní téma filozofického charakteru. Filozofie jako zjev mě laka už dávno. Běžné otázky jako Kdo jsme? Odkud pocházíme a kam jdeme? budou aktuální vždy. Člověk sledující své cestě a snažící se najít odpověď na něj. Stejně jako já. Inspiraci jsem našel zejména v vědecké východní literatuře. V článkách na internetu s fotografiemi a obrazy. Proto jsem se rozhodl udělat 10 kreseb, které zkoumají lidský život a osud. Kresby jsou vytvořené grafitovou tužkou. Abstraktní charakter kreseb je inspirován abstraktním uměním Sovětského svazu, (například Kazimirem Malevičem a Vasilijem Kandinskim), Evropy (například Pietem Mondriaanem) a abstraktním expresionismem USA (Například Markem Rothko a Jacksonem Pollockem) a mnohými dalšími abstraktními umělci.

Druhou částí mé bakalářské práce jsou mnou vytvořené a vyfocené reliéfy. Byl jsem velice inspirován zadáním v letním semestru akademického roku 2011-12 vytvořit vlastní asambláž podle pohádky. Myslím, že se mi tento úkol velice povedl. V minulém roce použil jsem dřevěný podklad, montážní pěnu, vlasy, hřebík a náušnici. Proto k mému tématu v tomto roce, jsem se rozhodl udělat reliéfní kresbu. S jemnou a měkkou strukturou, vzdušnou a proměnlivou atmosférou, podobnou na proměnlivě lidské osudy. Mezi umělci kterými jsem byl inspirován je mimo jiné například Henryk Stażewski z Polska.

3. CÍL PRÁCE

Mým cílem bylo vytvořit cyklus kreseb na filozofické téma, kdy přemyslím o lidských osudech. Jejich statických a dynamických projevech. Nečinnosti, pohyblivosti a proměnách. Změně k lepšímu nebo horšímu, spojení světlého nebo tmavého, stejnosti a zároveň odlišnosti. K svému dílu jsem přidal druhou část, kterou tvoří digitální tisky mnou vytvořené a vyfocené reliéfy, ve kterých proměna pokračuje dal. Cyklus by měl maximálně a co nejpřesněji ukázat pocity v abstraktním projevu, které mám z tohoto tématu. Zobrazení mé myšlenky a názoru v kresbě a reliéfu. Realizace toho nad čím jsem pracoval od začátku bakalářské práce až do jejího konce. Po té demonstrace svého díla komisi a veřejnosti a následně přijetí kritiky mého výsledku.

4. PROCES PŘÍPRAVY

Začátkem mé tvorby bylo přemyšlení o lidských osudech. Živote člověka v celku a detailech, přemýšlením nad otázkami: Proč život je takový a ne jiný?, Dá se změnit lidský osud nebo ne? a pod.

Běžné filozofické otázky nad kterými přemyslí člověk když začíná být nespokojen s realitou života. Inspiraci a odpovědi jsem hledal v vědecké literatuře východních Slovanů a Hinduistů. V článcích z internetu a ilustracemi a foto k nim.

Vyzkoušením jógy a meditace, dialogu s učitelem jógy a učitelkou meditace. Studováním abstraktního umění v Evropě, Americe a Sověckém svazu. Pochopením a zhodnocením těchto informací. Transformací získaných mnou informací do abstraktní myšlenky a realizace v abstraktní kresbě a reliéfu.

5. PROCES TVORBY

Na začátku jsem se snažil uvědomit a co nejpřesněji vyjádřit to co jsem přečetl, slyšel a viděl. To co jsem pocítil během vlastní zkušenosti s meditací a jógou. Pokusil jsem spojit dohromady všechny základy ke kterým jsem přišel a co nejpřesněji vyjádřit myšlenku ve svých skicách. Proto jsem si vytvořil kolem 50 abstraktních kompozic a na základě svých kompozičních skic jsem začal pracovat s reliéfem.

První z technik byla šrafura se kterou mi seznámil doc. akad. mal. Mikoláš Axmann. Na zdi opuštěného domu jsem vytvořil abstraktní reliéf pomocí velkého hřebíku. Potom jsem přiložil velký papír a pomocí černé mastné tužky vznikl abstraktní obraz. Tak jsem vytvořil 5 reliéfů a z nich 7 kompozic. Výhodou této techniky z mého pohledu je hrubost, která působí monumentálně ale nevýhodou je složitost vytvoření reliéfu pomocí hřebíku. Zeď domu byla velice tvrdá a to bylo problémem během tvorby reliéfu.

Druhým materiálem byla obyčejná hlína. Je to měkký a jemný materiál. Pro vytvoření obrazu jsem použil tlustý čtverec hlíny a různě běžně dostupné předměty. (například řezák, jehlu a pod.) vytvořit obraz bylo mnohem snazší než na tvrdě zdi. Tak vzniklo 10 obrazů. Ale pořad jsem nebyl spokojen. Pravděpodobně z důvodu vlastností hlíny (například lepkavost.)

V další fázi hledání správného a nejlepšího materiálu byla voda. která se mi docela líbila a mohla posloužit materiálem pro reliéfy mé bakalářské práce. použil jsem jenom 2 velikosti štětců a vodu. Pomocí těchto nástrojů vzniklo 9 fotografií.

Nejvíce se mi líbila možnost používání různých pozadí které už měli nějaký nápis nebo stopy času kterou bylo možné spojit s nápadem různých variant lidského osudu. Časem voda vysychá stejně jako člověk a jeho život. A jedině co to dokáže zaznamenat je fotoaparát.

Následujícím materiálem byl jemný písek. Vytvořil jsem 2 kompoziční řady. Jedna z nich měla název Něha. Kompozice jsou vytvořené jen jehlou a měkkým štětcem, občas vzduchem. V této sérii jsem hledal něco, co se rychle mění v našem životě. Něco, co by mohlo během jedné vteřiny ovlivnit lidský osud. Změnit vztah člověka k sobě samému. Pod vlivem této myšlenky vzniklo 10 jemných a měkkých kompozic.

Druhá kompoziční série měla název Chaos a řád. Pro vytvoření této série jsem použil reliéfní folie která měla jeden opakující se kroužkový motiv. Tato ochranná folie se stala základem těch kompozic. V 13 dílech sloužila pozadím které bylo změněné pomocí lahve, knížky a papíru. Zda se ze Chaos a řád jsou tím, co v našem životě existuje paralelně. Jsou velice odlišné a zároveň spojené dohromady. Kontrolované a živelně.

Posledním materiálem, který jsem si právě rozhodl použít pro reliéfní část svého díla, byla hladka mouka. Mouka je podobná písku, který jsem už vyzkoušel dřív, ale nelíbilo se mi, že písek je součástí země a byl tmavě-šedého odstínu, což působilo na mě těžce a tvrdé. Na rozdíl od pisku má mouka světlou, mléčnou barvu a navíc je velice sypká což nám může navodit pocit metamorfózy.

Z těchto důvodů jsem si vybral pro vytvoření reliéfu mouku. Na začátku vzniklo 20 abstraktních obrazů, potom ještě 3 a v závěrečné fázi bylo vytvořeno 10 definitivních kompozic které byly osvětleny reliéfním světlem (světlem ze strany) a vyfocené. Potom jsem v Adobe Photoshopu vylepšil jas, kontrast a zmenšil sytost barev. Fotografie byly vytištěné ve formátu B1 a zalaminované.

6. TECHNOLOGICKÁ SPECIFIKA

Pro sérii abstraktních kreseb která je jemným z mých oblíbených přístupů ke grafice jsem si zvolil suchý materiál, tlustou, a tenkou pro detaily, grafitovou tužku. Měkkost tužek se pohybovala od 4B až 6B, což dovolilo vytvořit dobrý kontrast a dobře tmavé geometrické a negeometrické tvary. Po vyzkoušení 4 druhů papírů jsem si vybral papír světoznámé značky Fabriano. Bily a jemný, tlustý a pevný papír vysoké gramáže. Tak vzniklo 10 obrazů formátu B1.

V druhé části své bakalářské práce pro vytvoření reliéfu jsem použil jemnou hladkou mouku. Kráta se mi líbila a myslím že slušela k mém pracím víc než ostatní materiály. Její výhodou jemnost pro metamorfózu a vzdušnost pro rychlý pohyb. Pro vytvoření obrazů jsem používal běžně předměty jako jehla a nitě, řezák, lžíce a pod. Obraz který vznikl jsem nasvítit nepřirozeným světlem ze strany. Vytvořené mnou reliéfy byli vyfoceny a vytištěny pomocí barevného tisku formátu B1.

7. POPIS DÍLA

Pro svou bakalářskou práci jsem připravil 10 kreseb abstraktního charakteru na filozofické téma. Všechny kresby jsou formátu B1 a vytvořené kresbou grafitovou tužkou. Jejich hlavní myšlenkou jsou pokusy uvědomělosti života a lidského osudu, jejich změny a metamorfózy a zároveň stálosti a někdy beznadějnost. Zachytit ty nejdůležitější závěry a převést je co nejpřesněji do kresby.

Druhá část obsahuje 10 digitálních tisku formátu B1. Reliéfy vytvořené na podkladu z mouky pomocí běžných předmětů jako je jehla, nitě, lžíce a pod. Potom byly vytvořené obrazy vyfocené a minimálně upravené ve Adobe Photoshopu. To se týče zejména zlepšení jasů a kontrastu a zmenšení sytosti barev. Kvůli žlutému nepřirozenému osvětlení reliéfy jsou víc do žlutě barvy. Nejsou přesnou kopií kreseb ale byly udělány na jejich základě a pokračují ve své metamorfóze. Ukazují změnu času a zároveň lidského života. Jeho pochybovačnost, kolísání a vibrace.

8. PŘÍNOS PRÁCE PRO DANÝ OBOR

Ke vzniku abstraktního nefigurativního malířství došlo kolem roku 1910 před první světovou válkou a za války ve Francii, Holandsku, Rusku a USA. Za tři jeho základní formy jsou považovány kubismus (1910-1920), neoplasticismus (1920-1940) a abstraktní expresionismus (1940-1955) ¹. Abstraktní umění je něco pomyslného a neskutečného, nezobrazuje žádné skutečné postavy či krajinu. Umělci tohoto hnutí snažili se vyvolávat pocity na úrovni nevědomí. Chtěli projevit svoji duchovní svobodu. A tak bychom mohli toto hnutí definovat jako náhodné, experimentální a hravé umění. Umělec tak nabízí divákům prostřednictvím svého díla zcela nové představy.

Mezi nejznámější kubisty patří Pablo Picasso. Díla Pieta Mondriaana jsou ukázkou neoplasticismu. Mark Rothko a Jackson Pollock jsou skvělými příklady abstraktního expresionismu ².

Abstrakce se stala vůdčím fenoménem epochy a inspirovala řadu dalších oblastí umění či architektury a designu.

Existují dva typy abstraktního umění. První typ abstraktně zobrazuje nějaký objekt, který má fyzickou předlohu. Ale to co vidíte, nemusí vypadat realisticky, je zde stále dostatek prostoru k domyšlení si toho, co vidíte. Druhý typ abstraktního umění, někdy označovaný jako čistá abstrakce, nezobrazuje žádnou konvenční realitu. Aby člověk dokonale pochopil abstraktní dílo, je třeba ho vnímat v souvislostech a ne jen jako izolovaný výtvar.

¹Dostupné z: <http://www.abstraktniumeni.cz/historie.php>

²Dostupné z: <http://www.abstraktniumeni.cz/historie.php>

Abstrakce ve filozofii označuje buď důležitý moment procesu poznání při přechodu od smyslového k racionálnímu poznání, nebo jako hotový výsledek tohoto procesu.

Jako abstrakci označujeme proces abstrahování, což je vytváření obecných pojmů odvozováním a vyvozováním. Proto lze tedy rozlišit něco abstraktního: pomyslného, neskutečného, odtrženého od skutečnosti, a něco konkrétního: určitého, věcného, skutečného. Abstrakce je momentem poznání konkrétního³.

Za zakladatele opravdové abstraktní malby je považován ruský malíř Vasilij Vasiljevič Kandinskij, ten o abstraktním umění píše takto: "Cílem abstraktního umění je individuální a originální tvorba, nezávislá na přírodě, neboť se nejedná o nápodobu, ale o skutečné umělecké dílo, samostatný námět, který dýše duchem, o výtvor, který svou existenci nachází v umělci a jenž je podroben vnitřní potřebě⁴".

Umění ve 20. století bývá používáno jako protest, kritika či výzva k úvaze. To dokazuje spousta sepsaných manifestů, prohlášení, směrnice a záměry, jež doprovázejí vznik nových uměleckých koncepcí. Toto umění se inspiruje přírodou, je chaotické a nestrukturované, na druhé straně se ale opírá o systémy vybudované na základě geometrického řádu. Mnozí umělci se obávali, že bude jejich umění chápáno jako pouhá dekorace.

Abstrakce jako završení nejvýznamnějších výtvarných revolucí 20. století ovládla umělecké dění po roce 1910 a rozšířila se do celé Evropy, Ruska i do Spojených států⁵.

³ HOLLINGSWORTH, M. *Velká ilustrovaná encyklopedie dějin umění* Moskva: Machaon, 2008. ISBN: 978-5-18-001167-1

⁴ KANDINSKIJ, V. *Tečka a linie na ploše* Petrohrad: Azbuka, 2012. ISBN: 5-352-00717-0

⁵ BERNARDOVÁ, E. *Moderní umění 1905-1945* Praha: Paseka 2000. ISBN: 80-7185-291-0

9. SILNÉ STRÁNKY

Přemýšlejí o svém díle a analyzují ho z různých pohledů dá se říct ze silných stránek je víc než slabých. Za prvé bych řekl ze je to dobře technické zpracovaná kresba. Je v ni vidět a cítit technicky racionální přístup a zároveň emocionální pokusy nakreslit nemateriální pocity. Snažil jsem se ukázat to nejpřesněji a dosáhnout maximálního výsledku.

Co se týče reliéfu, kompozice tam pokračují ve své metamorfóze, přechodu do nové pohyblivé varianty.

Za druhé je vlastní nápad a atmosféra kterou jsem si snažil vytvořit ve svém díle. Ty dojmy, kterými jsem si zabýval dlouhou dobu, zda se, že mi se povedli. Je cítit cele velké dílo v celku. Atmosféra odchází od materiálního k nemateriálnímu. Poukazuje na metamorfózy lidského života, jejich statiku a zároveň dynamiku.

Za třetí se dá říct že jsem vytvořil opravdu velké rozsáhlé dílo. Pracoval jsem úplně od začátku září až do konce dubna. A na můj vlastní pohled výsledek dopadl dobře a říká nám o pracovitosti autora, jeho snaze dosáhnout něčeho většího než jeho vlastní možnosti.

Řekl bych, že jsem se svým dílem jsem spokojen. Povedlo se mi vcelku všechno co jsem očekával od své práce. Od prvních návrhu kompozice ke zkouškám různých materiálů až do finální fáze kreseb a reliéfů vytvořeným na mouce. Mám z toho dobrý pocit a myslím ze moje dílo je dobrým ukončením bakalářského studia na Ústavu umění a designu Západočeské univerzity v Plzni.

10. SLABÉ STRÁNKY

V této části je určité třeba uvést jako slabou stránku přesnost, která na můj vlastní pohled je výsledkem dlouholetého věnování svému dílu a zároveň vrozeného a rozvíjeného talentu. Právě přesnost je jednou z vlastností velkých mistrů. Nejde jenom o technické zpracování svého díla. Přesnost je pro mě mnohem větší pojem a já ho vnímám jako důležitou částí profesionálního vývoje umělců. Jde o přesnost nápadu a díla. Přesnost přemyšlení a vyjádření nejdůležitějšího. Přesnost technické realizace a prezentace své práce. Přesnost udělaných závěrů.

Právě mám pocit že nad tímto musím pořádně pracovat. Mám v sobě snahu a touhu dosáhnout nejlepšího výsledků. Maximálně se přiblížit k přesnosti vyjádření své myšlenky a realizaci v uměleckém díle.

11. SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

A) Knižní a periodická literatura

1. HOLLINGSWORTH, M. Velká ilustrovaná encyklopedie dějin umění Moskva: Machaon, 2008. ISBN: 978-5-18-001167-1

2. KANDINSKIJ, V. Tečka a linie na ploše Petrohrad: Azbuka, 2012. ISBN: 5-352-00717-0

3. BERNARDOVÁ, E. *Moderní umění 1905-1945* Praha: Paseka 2000 ISBN: 80-7185-291-0

B) Internetové zdroje

1. 2. Dostupné z: <http://www.abstraktniumeni.cz/historie.php>

12. RESUMÉ

За два неполных учебных семестра мной была проделана серьезная работа. Её результатом стал цикл абстрактных рисунков на философскую тему формата Б1 который был дополнен серией цветной печати того же формата Б1. Рисунки выполнены графитной техникой на бумаге фирмы Фабриано. Серия цветной печати является рельефом сделанным на мучном подкладе. Для создания рисунка на муке использовались бытовые предметы такие как иголка, нитка, ложка и т.п. После созданный рельеф был подсвечен со стороны лампой и сфотографирован мной на фотоаппарат. Получившиеся фотографии были минимально обработаны в программе Фотошоп. Были отрегулированы яркость и контраст. Уменьшена насыщенность цвета. Рисунки являются живым исследованием жизни людей и их судеб. Метаморфоз и трансформ. Статической и динамикой части. Попытке прочувствовать изменения и попытаться их осмыслить. Вычленив самое главное и постараться точно воспроизвести на бумаге в абстрактной форме. Фотографии рельефа не являются точной копией рисунков, но имеют их основу. Они есть продолжением трансформы человеческих судеб их живого изменения.

Я остался доволен результатом своего труда. Самой придуманной идеей и качеством её исполнения.

Seznam příloh:

Příloha 1

První návrhy (kompozice)

Příloha 2

Šrafura

Příloha 3

Hlína

Příloha 4

Voda

Příloha 5

Písek (Chaos + řád)

Příloha 6

Písek (Nega)

Příloha 7

Mouka

Příloha 8

Závěrečná fáze (kompozice)

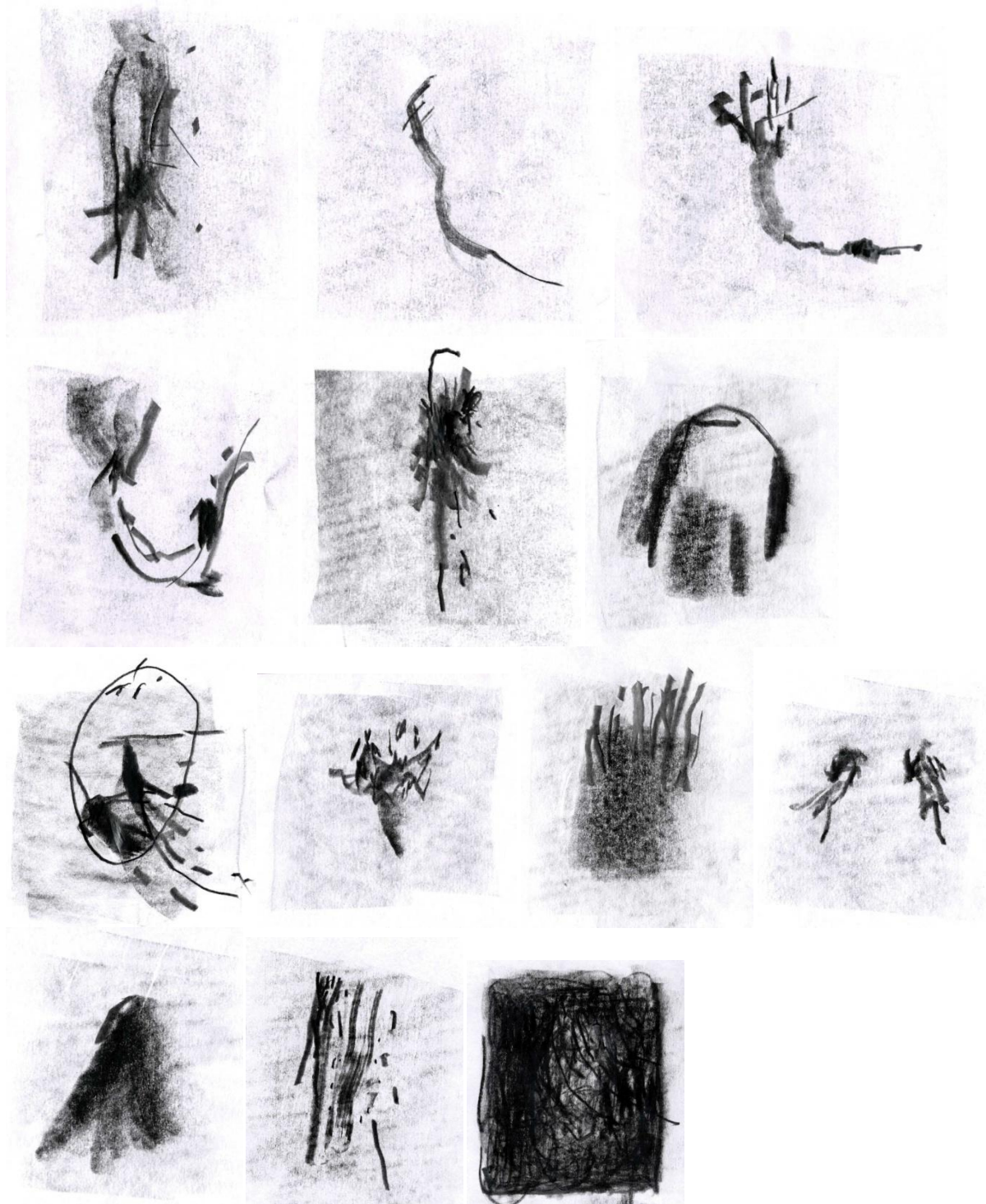
Příloha 9

Kresba

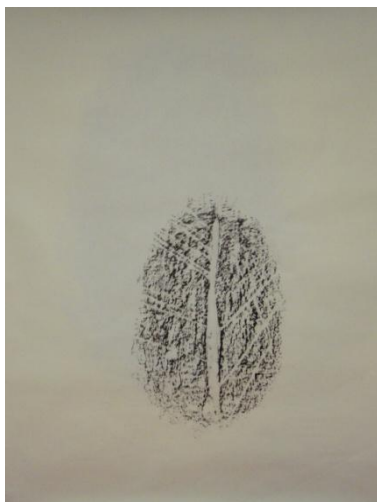
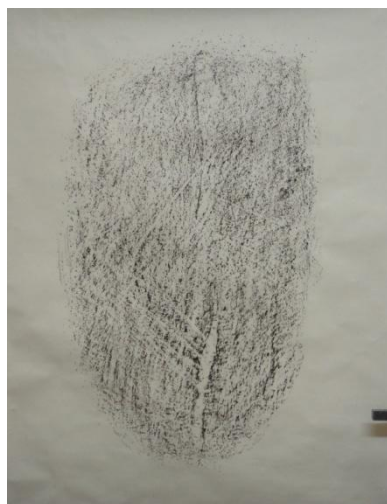
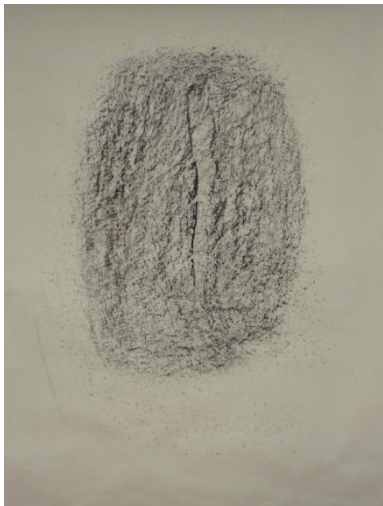
Příloha 10

Reliéfy

Příloha 1
První návrhy (kompozice)

Příloha 2
Šrafura

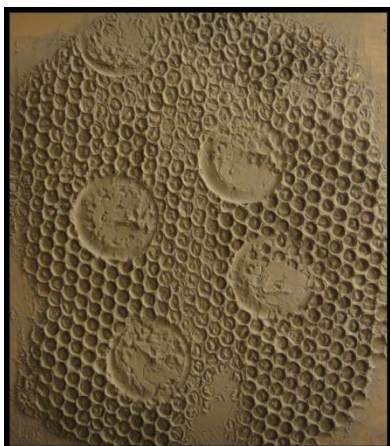
Příloha 3
Hlína

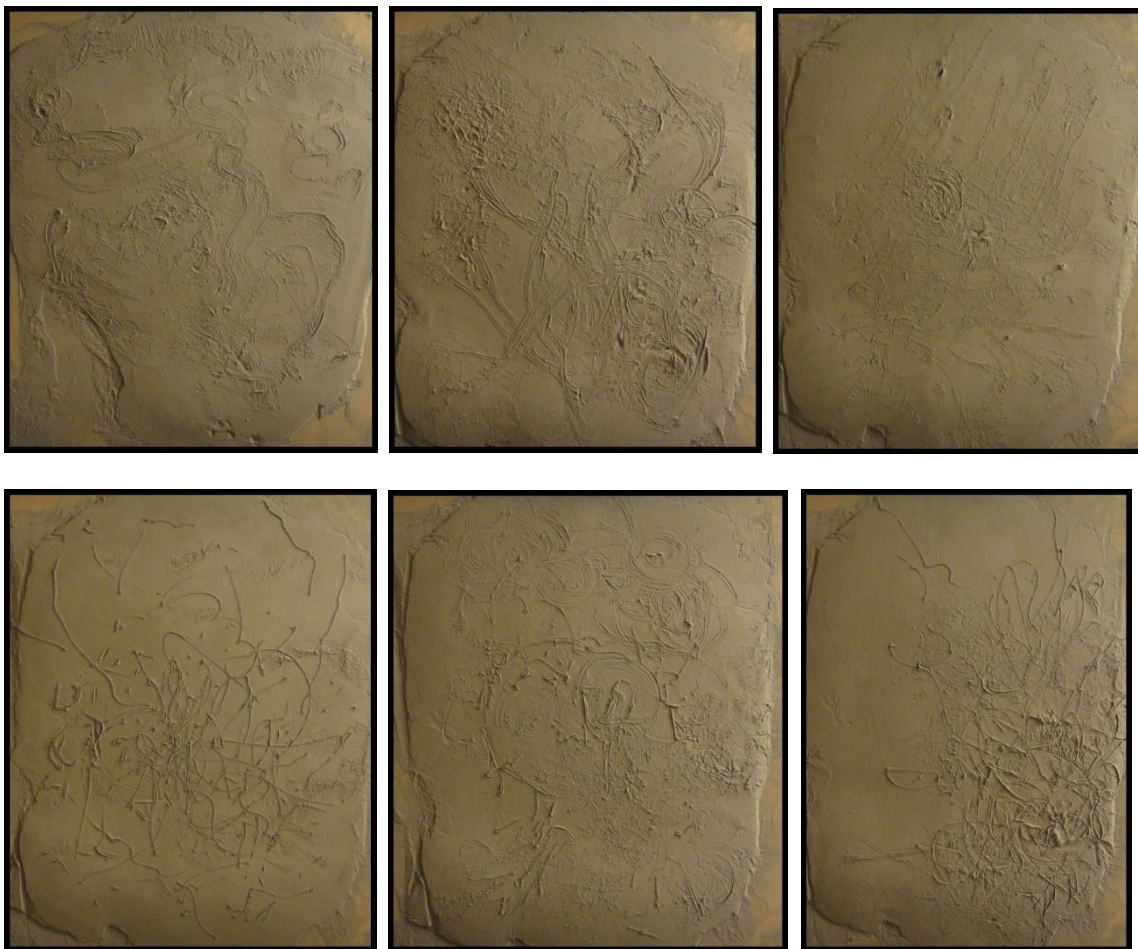
Příloha 4
Voda

Příloha 5
Písek (Chaos + řád)

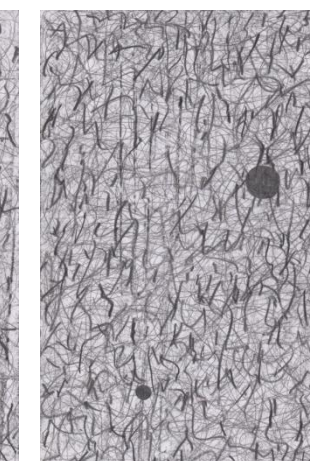
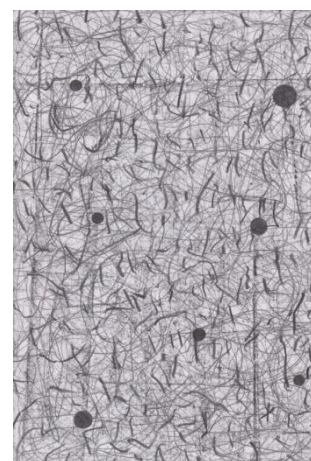
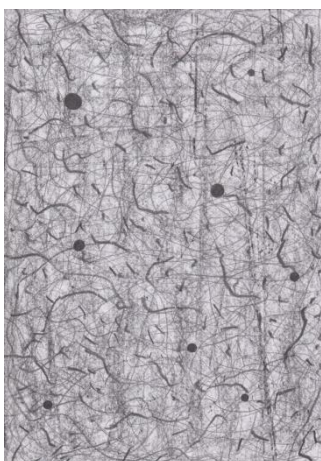
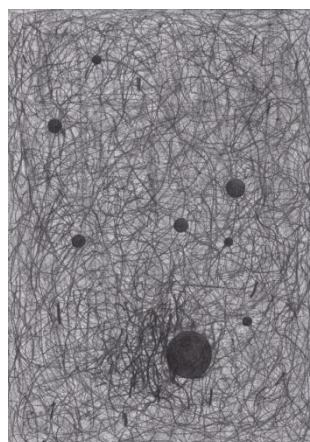
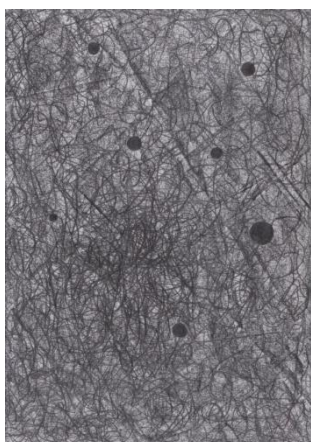
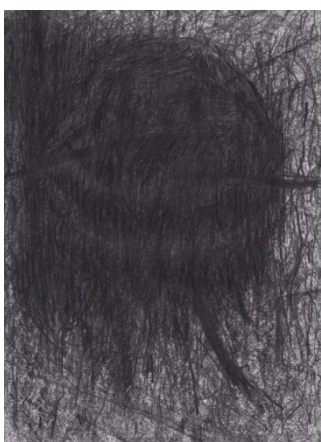
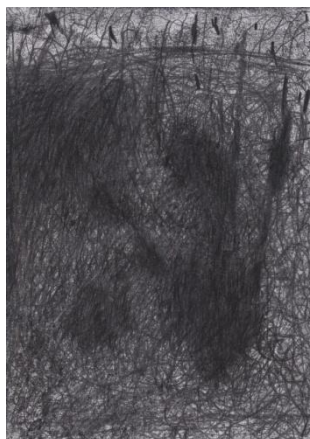
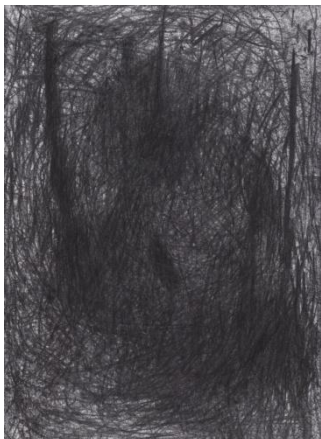
Příloha 6
Písek (Nega)

Příloha 7
Mouka

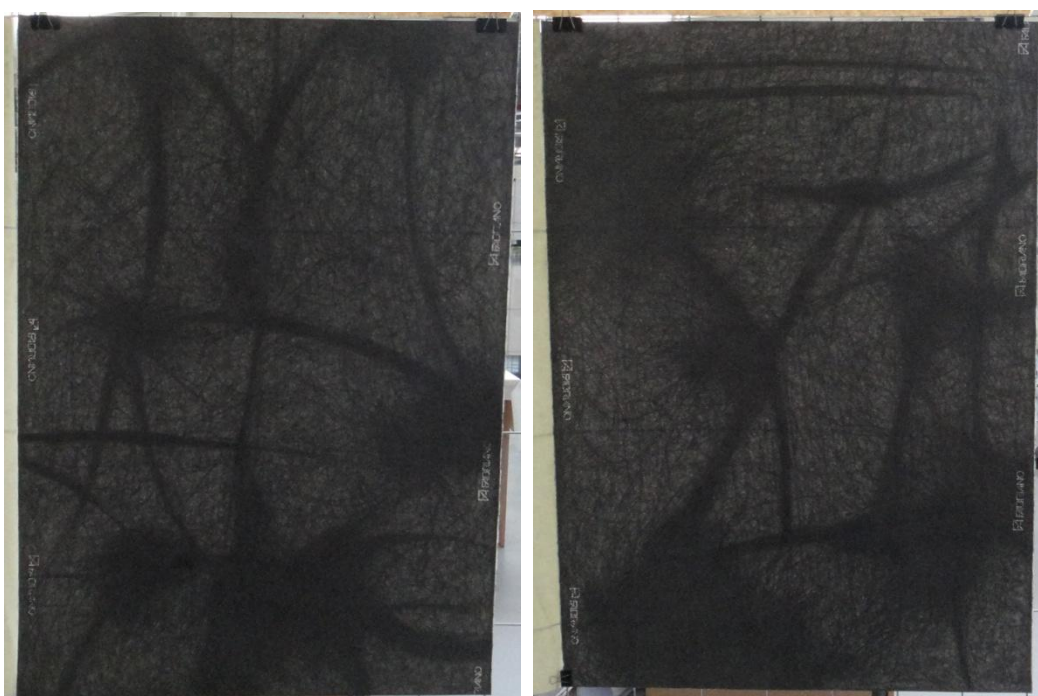
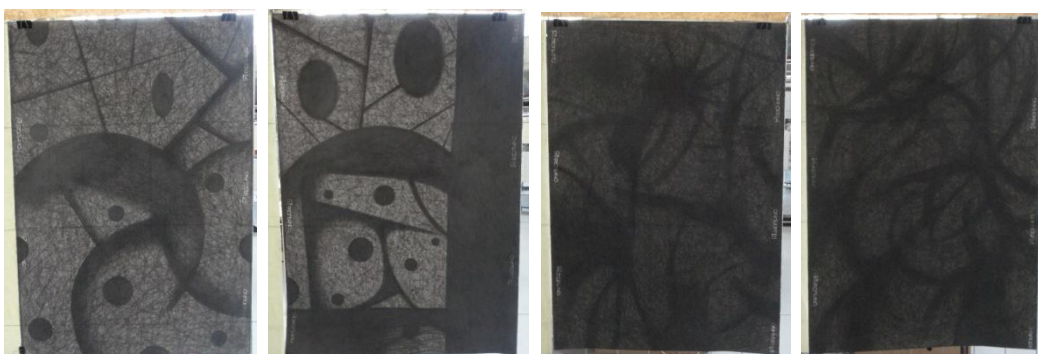
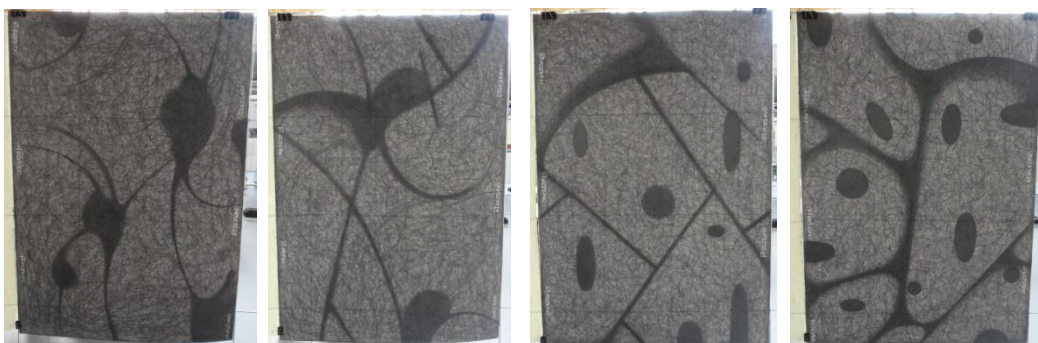

Příloha 8
Závěrečná fáze (kompozice)

Příloha 9

Kresba

Příloha 10
Reliéfy

